

Reglement for finansforvaltningen i Flesberg kommune

Versjon 24. november 2010. Vedtatt av Flesberg kommunestyre 16.12.10, sak 60.

Innhold

1	INNLEDNING	2
1.1	FORMÅL MED KOMMUNENS FINANSREGLEMENT	3
1.2	HJEMMEL OG GYLDIGHET	3
1.3	ANSVAR OG FULLMAKTER	3
1.4	KOMPETANSE	3
1.5	KVALITETSSIKRING	4
2	OVERORDNET FINANSIELL STRATEGI	4
2.1	INNSKREKNINGER I FORVALTNINGEN	4
3	PLASSERING OG FORVALTNING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL	5
3.1	FORMÅLET MED FORVALTNINGEN AV LEDIG LIKVIDITET	5
3.2	RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR FORVALTNING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL	5
3.3	FINANSIELL RISIKO	6
3.4	RISIKOSPREDNING	6
3.5	RUTINER FOR RAPPORTERING	6
4	FORVALTNING AV LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA ADSKILT FRA KOMMUNENS MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL	7
4.1	FORMÅLET MED FORVALTNINGEN	7
4.2	RAMMER FOR PLASSERING AV LANGSIKTIG FINANSIELLE AKTIVA	7
4.3	AVKASTNINGSMÅL	7
4.4	FINANSIELL RISIKO	7
4.5	RUTINER FOR RAPPORTERING	7
5	FORVALTNING AV GJELDSPORTEFØLJEN OG ØVRIGE FINANSIERINGSAVTALER	8
5.1	FORMÅL MED LÅNEFORVALTNINGEN	8
5.2	RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR LÅNEFORVALTNINGEN	8
5.3	RISIKO OG RISIKOSPREDNING	8
5.4	RUTINER FOR RAPPORTERING	8
6	RAPPORTERING	9
7	RISIKOFORMER OG DEFINISJONER	9

1 Innledning

Kommunestyret skal gi regler for kommunens finansforvaltning jfr. Kommuneleven § 52 (sitat).

»

- 1. Kommunestyret og fylkestinget skal selv gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.*
- 2. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om disposisjoner som innebærer finansiell risiko.*
- 3. Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at kommunen og fylkeskommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall. ”*

Reglementet skal omfatte følgende forvaltningsområder:

- a) Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. Ved slik forvaltning skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.
- b) Plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål
- c) Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler, herunder også metoder og rutiner ved opptak av lån.

Under hvert enkelt forvaltningsområde skal reglementet som minimum angi:

- a) Formålet med forvaltningen.
- b) Hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva.
- c) Rammer og begrensninger for forvaltningen av de ulike forvaltningstyper som angitt ovenfor, herunder tillatt risikonivå, krav til risikospredning og tillatte finansielle instrumenter.
- d) Tidspunkt for og innhold i statusrapporteringen for finansforvaltningen.
- e) Håndtering av avvik fra finansreglementet.

1.1 Formål med kommunens finansreglement

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet gir en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter, instruksjer og rutiner som hjemles i reglementet.

Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plasseringer og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

Kommunestyret skal gjennom tertialrapporteringen føre tilsyn med at rammer og retningslinjer blir fulgt. Siden finansrapporteringen har et eget og spesifikt formål og er hjemlet i egne bestemmelser, skal det utarbeides egen separat rapport på finansområdet i forbindelse med årsrapporten.

1.2 Hjemmel og gyldighet

Hjemmel

Foreliggende finansstrategi oppfylder de krav som er satt til kommunens finansforvaltning etter Kommunelovens § 52 samt ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 9. Juni 2009.

Gyldighet

Fullmakten trer i kraft fra og med den 1. juli 2010. Fullmakten fornyes gjennom kommunestyrets årlige vurderinger av finansreglementet.

1.3 Ansvar og fullmakter

Kommunestyret vedtar finansreglementet og skal således være et retningsgivende og kontrollerende utvalg.

Kommunestyret delegerer følgende fullmakter til rådmannen:

- Plassering og forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, jfr. kapittel 3.
- Plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål, jfr. kapittel 4.
- Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler, jfr. kapittel 5.

Innenfor de rammer og retningslinjer som følger av finansreglementet fastsetter rådmannen en detaljert instruks og rutiner for forvaltningen.

Rådmannen kan delegere sine fullmakter videre innen administrasjonen.

1.4 Kompetanse

For å redusere risikoen knyttet til kommunens finansforvaltning, sier forskriftens §3 at det skal være tilstrekkelig kunnskap i kommunen til at finansforvaltning kan gjennomføres på en forsvarlig måte. Dette gjelder selv om kommunen kjøper finansforvaltningstjenester av andre. Dermed er man avskåret fra å benytte produkter i finansforvaltningen som man ikke har tilstrekkelig kunnskap om. Kommunen skal selv være i stand til å vurdere finansiell risiko i finansforvaltningen og kontrollere at forvaltningen skjer i tråd med reglementet. Vedlagte reglement er utformet slik at dette kravet ivaretas.

1.5 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å benytte uavhengig kompetanse for å vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften.

I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Med uavhengig kompetanse menes kompetanse som er uavhengig av kommuneadministrasjonen og som ikke er knyttet til de miljøer som skal forvalte kommunens portefølje. Rådmannen delegeres ansvar for at slike vurderinger innhentes, eksternt eller gjennom kommunerevisjonen. Det rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene som en del av den årlige rapporteringen.

2 OVERORDNET FINANSIELL STRATEGI

Med utgangspunkt i kommunelovens grunnprinsipper om optimal utnyttelse av tilgjengelige ressurser og med sikte på å kunne gi et best mulig stabilt tjenestetilbud, skal finansforvaltningen:

- Sikre stor grad av forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling. Strategien skal bidra til stabilitet og langsiktig finansforvaltning.
- Finansforvaltningen skal forvaltes som en helhet hvor en søker å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansutgifter innenfor definerte risikorammer.
- Kommunen skal ikke investere i kompliserte produkter som krever daglig oppfølging.

2.1 Innskrenkninger i forvaltningen

Det skal ikke foretas investeringer i selskaper der det anses å være en uakseptabel risiko for å medvirke til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, de verste former for barnearbeid og annen utnyttning av barn.
- Alvorlige krenkelser av individets rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.
- Alvorlig miljøskade.
- Grov korrupsjon.
- Andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer.

3 Plassering og forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

3.1 Formålet med forvaltningen av ledig likviditet

Etter Kommunelovens §52 nr. 3 skal kommunen ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser til forfall. Kommunen må vurdere hvor mye likvide midler som er nødvendig for å dekke utbetalinger. Med likvide menes kontanter, bankinnskudd og verdipapirer med en gjenstående løpetid på 3 måneder.

Det er en forutsetning for forvaltningen av kommunens likvide midler at det foreligger prognose for utviklingen av kommunens likviditetsbehov for det aktuelle budsjettår. Prognosen skal minimum vise forventet likviditetsbehov pr. måned.

Ved forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.

Med ledig likviditet til driftsformål menes:

- Løpende inntekter som skal dekke løpende utgifter.
- En andel av midler på disposisjonsfond eller ubundet investeringsfond.
- Ubrukte øremerkete drifts- og investeringstilskudd.
- Midler på selvkostfond.
- Midler på bundne fond, hvor det eventuelt er fastsatt krav om at midler skal være disponible til enhver tid.
- Ubrukte lånemidler, herunder ubrukte lånemidler tatt opp til eget lånefond.

Sammensetning av kommunens likvide kortsiktige midler

Kommunens likvide midler vil bestå av følgende deler:

Driftslikviditeten; skal sikre det behov for likviditet som oppstår som følge av tidsforskjell mellom inn- og utbetalinger.

Overskuddslikviditet: kortsiktig likviditetsoverskudd bestående av likvide midler utover den nødvendige driftslikviditet.

3.2 Rammer og begrensninger for forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Rådmannen gis fullmakt til å plassere kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) i bankinnskudd og pengemarkedsfond. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kreditt-rating A- eller tilsvarende kredittvurdering.

Driftslikviditeten skal som hovedregel plasseres innenfor konsernkonto hos den bank hvor slik avtale er inngått eller som øvrige løpende oppsigelig bankinnskudd i banker spesifisert iht 3.3.

Plassering av kommunens **overskuddslikviditet** kan gjøres innenfor den investeringshorisont som avdekkes via likviditetsprognosen, i pengemarkedsfond.

Kommunen kan benytte følgende aktivklasser og enkeltplasseringer med rammer som angitt:

Plasseringsalternativ	Rammer	Avkastningsmål
Innskudd i bank	Inntil 100 %	Hovedbank - avtalen
Andeler i pengemarkedsfond (0-1 år)	Inntil 100 %	Stats-obligasjoner (0,25 år)

Innskudd i bank

Kommunen kan plassere midler i norske finansinstitusjoner og utenlandske finansinstitusjoner etablert i Norge. Ved plassering i utenlandske finansinstitusjoner skal innskuddene være sikret på nivå med innskudd i norske banker (opptil 2 millioner kroner gjennom Bankenes sikringsfond).

Ved avkastningsmål bør det i løpet av plasseringsperioden oppnås en meravkastning utover den avkastning som ville vært oppnådd ved plassering på konsernkonto i tråd med bankavtalen.

Plassering i pengemarkedsfond

Ved sammenligningsindeks skal det benyttes Oslo børs statsobligasjonsindeks med fast durasjon 0,25 år (ST1X).

3.3 Finansiell risiko

Forvaltningen skal foregå på en slik måte at kommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko. Slik risiko kan være kredittrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko m.v. Ulike typer finansielle risiki er definert i felles punkt under avsnitt 7.

Likviditet og kredittvurdering

Før plassering i bank skal kommunen vurdere bankens forvaltningskapital og egenkapital. Størrelsen på kommunens innskudd skal vurderes i forhold til bankens størrelse. Kommunens eksponering i en enkelt bank skal ikke utgjøre mer enn 2 % av bankens forvaltningskapital.

Verdipapirfond skal være eksponert mot selskaper med kredittrating BBB- eller bedre (Investment Grade). Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i valgte verdipapirfond, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.

3.4 Risikospredning

Det skal sørges for tilstrekkelig spredning på flere utstedere både hva angår plassering i bank og fond.

3.5 Rutiner for rapportering

Se eget felles avsnitt for rapportering under kapittel 6.

4 Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål

Med langsiktige finansielle aktiva menes midler som ikke regnes som ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål. Midlene kan ut fra kommunens økonomiske situasjon ansees som forsvarlig å forvalte med en lang tidshorison med mindre fokus på kortsiktige markedsvigninger. Langsiktige finansielle aktiva kan være en andel av udisponert disposisjonsfond og ubundne investeringsfond.

4.1 Formålet med forvaltningen

Kommunen har som formål å forvalte de langsiktige finansielle aktiva på slik måte at kommunen over tid får en god avkastning som skal komme både dagens og fremtidige innbyggere til gode.

Investeringshorisont

Kapitalen anses som bundet med en tidshorison på 5 år. Tidshorisonen rulleres slik at den hvert år skyves ett år frem i tid.

Begrensninger på uttak fra den langsiktige forvaltningen

Uttak av midler skal fortrinnsvis skje uten at det reduserer realverdien på langsiktig investert kapital.

4.2 Rammer for plassering av langsiktig finansielle aktiva

Plassering av langsiktige finansielle aktiva har som formål å forvalte frigjort kapital fra salg av eiendommer og andre midler etter kommunestyrets vedtak, og sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud. Det styres etter en investeringshorisont på mer enn 5 år, samtidig som en søker en rimelig avkastning.

Langsiktige investeringer kan i tillegg til innskudd i bank gjøres innenfor følgende:

1. Norsk pengemarkedsfond.
2. Norsk obligasjonsfond.

Maksimum plassering i pengemarkeds- og obligasjonsfond er 5 millioner kroner.

Ved bruk av forvalter, skal denne forholde seg til vedtatte rammer og rapportere til rådmannen månedlig.

4.3 Avkastningsmål

For norske rentepapirer og bankinnskudd benyttes Oslo Børs Statsobligasjonsindeks (i intervallet 1-4 år).

4.4 Finansiell risiko

Kommunen skal ha en lav til moderat risikoprofil med fokus på å redusere i hvilken grad endringer i finansmarkedene vil påvirke kommunens finansielle stilling.

4.5 Rutiner for rapportering

Se eget felles avsnitt for rapportering under kapittel 6.

5 Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

5.1 Formål med låneforvaltningen

Formålet med forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrig finansavtaler er å skaffe kommunen finansiering til gunstigst mulig betingelser, uten at man påføres vesentlig finansiell risiko.

5.2 Rammer og begrensninger for låneforvaltningen

Sammensetning og risiko

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slikt vedtak skal som minimum angi lånebeløp og nedbetalingstid.

Tidspunkt for låneopptak skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatte investeringsbudsjett og forventninger om fremtidig renteutvikling.

Det kan kun tas opp lån i norske kroner. Lån kan tas opp som direkte lån i norske offentlige og private finansinstitusjoner. Enkeltlån bør normalt ikke utgjøre mer enn 30 % av samlede gjeldsportefølje.

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes konkurrerende tilbud, jfr. forskrift om offentlige innkjøp § 1–3.

Renteutviklingen skal kontinuerlig overvåkes for å vurdere rentebinding. Minst 25 % av porteføljen skal være på fast rente. For å ta hensyn til refinansieringsrisiko, bør lånene med fastrente ha forskjellige løpetider.

Fullmakter ved låneopptak

Innenfor de generelle retningslinjer som følger av dette dokument delegeres følgende fullmakter til rådmannen ved låneopptak:

- Gjennomføre opptak av lån etter lovlig vedtak fattet av kommunestyret.
- Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån.
- Godkjenne nye rentebetingelser på forfalte lån.
- Fullmakt til å underskrive lånedokumenter.

5.3 Risiko og risikospredning

Kommunens gjeldsforvaltning skal ivaretas slik at kommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko. Med finansiell risiko menes i denne sammenheng; usikkerhet mht fremtidig lånekostnad for kommunens gjeldsportefølje.

Refinansieringsrisiko skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall. Gjeldsporteføljen skal ha en fastrenteandel på minimum 25% (lån med rentebinding 1 år frem i tid og over).

5.4 Rutiner for rapportering

Se eget felles avsnitt for rapportering under kapittel 6.

6 Rapportering

Kommunestyret er ansvarlig for kommunens finansforvaltning og skal, dersom ikke annet er bestemt, motta rapport hvert tertial. Årsrapporten skal utgjøre en separat rapport vedrørende finansforvaltningen adskilt fra den ordinære årsberetningen.

Formålet med rapporteringen er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater og resultat i forhold til relevant sammenligningsindeks, samt finansforvaltningens eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt i strategien.

Rapporteringen skal videre angi hvor høy risikoprofilen er på rapporteringstidspunktet, absolutt og relativt, samt hvordan risikoen fordeler seg. Rapporten skal vise tall samlet og for henholdsvis kortsiktig plassering, langsiktig plassering og gjeld siste tertial og hittil i år.

Videre skal det rapporteres om vesentlige endringer i markedet, herunder en vurdering av hvilken betydning dette har for kommunen. Det skal også rapporteres om endringer i den finansielle risiko som kommunen er utsatt for, og det skal gis en vurdering av dette.

Dersom det oppstår avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltning, skal dette angis i rapporten. Det bør angis hvordan avviket håndteres. Ved vesentlige endringer i finansmarkedene som gjør det nødvendig å foreta store tilpasninger av finansporteføljen, skal formannskapet og kommunestyret straks orienteres.

Årsrapporten skal inneholde en egen redegjørelse for hvordan kommunens finansportefølje har blitt forvaltet i det aktuelle regnskapsår. Herunder skal vesentlige endringer i finansporteføljens sammensetning og risikoprofil presiseres særskilt. Redegjørelsen skal inneholde en evaluering av porteføljens avkastning i forhold til relevant sammenligningsindeks.

Rådmannen har ansvar for etablering av rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

7 Risikoformer og definisjoner

Kredittrisiko	Risiko for at kommunen ikke får tilbakebetalt sitt tilgodehavende ved forfall.
Markedsrisiko	Risikoen for tap eller økte kostnader som følge av endringer i priser og kurssvingninger i de markedene kommunene er eksponert.
Renterisiko	Risiko for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt).
Likviditetsrisiko	Risiko for at midler ikke kan transformeres til kontanter i løpet av kort tid, uten at det oppstår vesentlig prisfall på plasseringene i forbindelse med realisasjon.
Valutarisiko	Risiko for tap pga. endringer i valutakurser.
Systematisk risiko i aksjemarkedet	Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle - både på kort og lang sikt.
Usystematisk risiko i aksjemarkedet	Usystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap) en investerer i, vil stige eller falle i forhold til verdien på markedet - både på kort og lang sikt.